

Beslissing

Klachtnummer:	KC 23-029
Klachtdatum:	10, 14 en 22 november 2023
Klager:	klager
Onderwerpen:	- verplichte medicatie - diagnose
Verweerder:	verpleegkundig specialist GGZ

Verloop van de behandeling van de klachten

De Regionale Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) Drenthe (de klachtencommissie) behandelt de klachten van 10,14 en 22 november 2023 die klager via de patiëntenvertrouwenspersoon op 27 november 2023 heeft ingediend. De klachten hebben betrekking op de diagnose die is gesteld en het verlenen van verplichte zorg in de vorm van het toedienen van medicatie.

Verweerder heeft op 6 december 2023 een verweerschrift bij de klachtencommissie ingediend en de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp), heeft op 6 december 2023 namens klager en vooruitlopend op de hoorzitting een schriftelijke toelichting gegeven op de klacht.

Op 7 december 2023 heeft de klachtencommissie een hoorzitting gehouden. Daarbij waren aanwezig:

- klager en zijn pvp'er;
- manager behandelbeleid (verweerder I), verpleegkundig specialist (verweerder II), arts niet in opleiding tot specialist (verweerder III) en (verweerder IIII), verpleegkundige.

Van de klachtencommissie waren aanwezig:

- de heer mr. H. Dontje, voorzitter;
- mevrouw H. van de Pol, psychiater;
- de heer E. Krist, verpleegkundig specialist GGZ (regiebehandelaar).

Voor de verslaglegging was aanwezig mevrouw J. Cazemier, waarnemend secretaris.

De voorzitter van de klachtencommissie heeft voor de zitting met toestemming van klager het behandeldossier ingezien. Hij heeft zijn bevindingen met de andere leden gedeeld.

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

Klager is sinds 8 november 2023 met een crisismaatregel van de burgemeester van Assen opgenomen bij de zorgaanbieder. De crisismaatregel is op 13 november 2023 voortgezet met een looptijd van drie weken. Ten tijde van de behandeling van de klacht was een zorgmachtiging in aanvraag.

De klachtencommissie kan de klacht over het verplicht toedienen van medicatie behandelen op basis van artikel 10:3 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) en het Klachtenreglement klachten Wvvggz van de Regionale Klachtencommissie (Klachtenreglement). De klachtencommissie kan de klacht over het stellen van de diagnose beoordelen op basis van het Klachtenreglement en artikel 14, eerste lid, van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz).

Toelichting van klager

Klager heeft op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Medicatie

Klager vertelt dat hij beter slaapt door de medicatie. Hij heeft op internet onderzoek gedaan naar de gevolgen van de medicatie en las dat natuurlijke stoffen in de hersenen zoals dopamine, verminderen door het gebruik van deze medicatie. Hij vertelt dat de medicatie tegen hallucinaties werkt, maar hij heeft geen psychose. De medicatie is inmiddels verlaagd van 20 naar 10 milligram per dag. Hij merkt dat hij door de medicatie iets minder of anders praat en dat zijn concentratie minder is. Hij merkt vooral dat hij minder concentratie heeft als hij een boek heeft zitten lezen. Klager is er voorstander van om op natuurlijke wijze dingen leren. Klager geeft aan dat als hij niet verplicht meer de medicatie moet nemen hij stopt met het nemen van de medicatie. Depotmedicatie is echt een doemscenario voor klager.

De laatste keer dat klager medicatie kreeg was nadat hij in een kliniek was beland omdat hij het huis was uitgezet. Hij kreeg toen lorazepam, quetiapine en pipamperon. Achteraf bleek uit onderzoek dat hij teveel medicatie had gekregen waardoor hij begon te hallucineren. Hij heeft ongeveer twee jaar in de periode van 2015 tot 2017 medicatie gehad.

Klager vertelt over het voorval bij de Stichting Beschermd Wonen. De persoon in de kamer naast hem had een hekel aan hem. Hij zat in een criminele familie. Hij noemde klager een downie of een mongooltje in het bijzijn van een medewerker. De jongen zat soms heel geniepig te lachen of klager uit te lachen. Klager meent ook dat de jongen hem beledigde tegen een medewerker. Op de dag van het voorval was klager naar beneden gelopen om het vuilnis weg te brengen. De jongen zat beneden op de groep waar om hem werd gelachen. Klager was zo geïrriteerd dat hij uithaalde naar de jongen, waardoor hij zijn neus brak. Klager vertelt dat de mensen bij de stichting lid zijn van een kartel en dat er cocaïne wordt verkocht. Dit blijkt ook volgens klager uit het feit dat de politie een tijdje terug is langsgekomen en harddrugs heeft gevonden.

Het is de bedoeling dat klager terug gaat naar de Stichting Beschermd Wonen. Hij heeft al één bezoek gebracht, maar moet nog een tweede bezoek plannen. Hij moet zelf bellen om een tweede bezoek te plannen. Het eerste bezoek verliep goed en hij vertelt dat hij van kamer is verhuisd. Er kan volgens klager niet nog eens een incident gebeuren en denkt ook niet dat dit zal gebeuren. Hij was bij het voorval de zelfcontrole kwijtgeraakt, maar wil nu weer verder en is daar optimistisch over. Dat hij de zelfcontrole kwijtraakte kan te maken hebben met dat hij in het verleden lorazepam heeft geslikt waardoor hij minder angstig is geworden.

Klager kan zich van zijn eerdere psychose herinneren dat er de hele tijd op de ramen werd gebonkt. Er waren toen veel mensen bang, ook kreeg hij ineens krassen op zijn benen.

In de herinnering van de pvp waren er aanzeggingen van 8, 10 en 13 november 2023, maar weet niet meer precies hoe het zit. De pvp vertelt dat de klacht over de aanzegging van 13 november 2023 gaat.

Diagnose

Ten aanzien van de klacht over de diagnose merkt klager op dat hij heeft gehoord dat rechters en officieren van justitie worden bedreigd. Dit kan misschien een reden zijn waarom ze zeggen dat klager psychotisch is. Klager vertelt dat hij eerder de diagnose schizofrenie en later autisme heeft gekregen. Hij vindt niet dat hij autisme heeft. Ook geeft klager aan dat hij het niet eens is met de diagnose die is gesteld toen hij onlangs is opgenomen, namelijk dat hij een psychose had.

Toelichting van verweerder

Verweerder heeft op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Medicatie

Verweerder II geeft aan dat klager in een avond of nacht is opgenomen. Klager kwam binnen met een psychotisch toestandsbeeld. Er zijn gespreken met klager gevoerd die spannend waren, omdat er veel lading en dreiging was. Er was onder meer sprake van forse stemverheffingen. Er is meerdere keren met de behandelaren en klager over medicatie gesproken. Klager wilde geen medicatie. Op de vrijdag voor het weekend is besloten om geen noodmedicatie in te zetten, omdat de behandelaren toch een samenwerking met klager wilden creëren en aan het einde van het gesprek de lading iets omlaag ging. Nadat de crisismaatregel bij de rechtszitting werd verlengd is wel medicatie aangezegd. Klager neemt nu vrijwillig binnen een verplichte aanzegging de medicatie. Volgens verweerder I heeft de medicatie onbetwist gewerkt. Klager heeft volgens verweerder I geen schizofrenie, maar ondervindt gevolgen van overprikkeling autisme. Er is sprake van interpretatievervalsing, incoherentie van het denken en een verandering van de werkelijkheid bij klager. Verweerder legt uit dat door autisme prikkels van buitenaf op een andere manier kunnen worden geïnterpreteerd. Verweerder II licht toe dat dat klager in het verleden ook geblowd heeft en veel cafeïne houdende sportvoeding nuttigde, wat kan hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van de psychose.

Er is met klager gesproken over alternatieve medicatie. Verweerder III vertelt dat klager moeite heeft met het feit dat hij de medicatie dagelijks moet nemen. Hij heeft met klager een alternatief heeft gesproken, namelijk paliperidon, en heeft uitgelegd wat die medicatie doet. Klager heeft toen nagedacht over het alternatief maar uiteindelijk aangegeven niet daartoe over te stappen. Verweerder I geeft aan dat ook aan klager is aangeboden om samen in de literatuur te kijken naar wat olanzapine doet.

Verweerder I vertelt dat aan klager is gevraagd of de behandelaren met zijn ouders contact mochten opnemen om meer inzicht te krijgen in het verleden en agressie die heeft plaatsgevonden. Klager heeft daar geen toestemming voor gegeven.

Verweerdens lichten toe dat het de bedoeling is dat klager terug gaat naar de Stichting Beschermd Wonen. Er staat morgen een gesprek gepland om zijn ontslag te bespreken. De stichting wil klager terug maar wel met hoe de samenwerking met klager op dit moment is. Daarnaast is een voorwaarde dat klager zijn medicatie moet (blijven) nemen. Het contact voelt volgens verweerdens op dit moment ook goed. Verweerder II geeft aan het idee te hebben dat de vermoeidheid waar klager het over heeft wel iets van de laatste tijd is. Zij geeft aan dat de medicatie aan de ene kant prettig moet voelen voor klager maar tegelijkertijd ook zijn werk moet doen.

De persoon met wie het incident bij de stichting heeft plaatsgevonden wil niet met klager in gesprek. Verweerdens geven aan dat de stichting hem wel terug wil, en het uiteindelijk ook aan hen is om klager terug te nemen. Klager is wel van kamer verhuisd zodat hij niet meer naast de persoon woont met wie het incident heeft plaatsgevonden.

Volgens verweerdens is het noodzakelijk dat klager medicatie neemt om terug te kunnen.

Volgens verweerder II is het vanuit het psychiatrisch beeld op dit moment niet onverantwoord om terug te kunnen naar de stichting. Klager heeft aangegeven dat hij de medicatie zal blijven nemen ook als hij terug gaat naar de stichting. Het is volgens verweerdens wel van belang de zorgmachtiging en de aanzegging in stand te houden. Daarnaast vertelt verweerder II dat er een ander team voor de nazorg is dat betrokken wordt bij het ontslag van klager. Ook is er met de stichting een signaleringsplan opgesteld, zodat verweerdens eventueel tijdig betrokken kunnen raken. Ten slotte geven verweerdens ook aan dat

er naar een andere plek voor klager wordt gekeken in plaats van de stichting. Omdat dit niet op zo korte termijn kan worden gerealiseerd gaat klager eerst wel terug naar de stichting.

Diagnose

Verweerder I geeft aan dat het op de betreffende afdeling bij de zorgaanbieder druk kan zijn, maar het in een bepaalde zin ook rustig is. Hij denkt dat dit een positief effect heeft gehad op de ontwikkeling van klager, omdat er minder prikkels zijn. Verweerder geeft aan dat er geen psychose is in het kader van schizofrenie, maar dat er sprake is van een psychose in de vorm van interpretatievervalsingen en denkstoornissen zoals die bij autisme door overprikkeling kunnen worden waargenomen.

Beoordeling van de klachten

Op basis van het klachtdossier en wat op de zitting is besproken, overweegt de klachtencommissie als volgt.

Verplichte medicatie – Wvvgz

De eerste klacht gaat over de beslissing van 13 november 2023 tot het verlenen van verplichte zorg in de vorm van medicatie (olanzapine). Verplichte zorg betreft zorg die ondanks verzet kan worden verleend op grond van een crisismaatregel (artikel 3:1 van de Wvvgz). In de crisismaatregel van 8 november 2023 en de verlenging van de crisismaatregel van 13 november is verplichte medicatie als verplichte zorgvorm opgenomen. Ook in artikel 3:2, tweede lid, Wvvgz is deze vorm van verplichte zorg genoemd. Wel dient een beslissing in de zin van artikel 8:9 Wvvgz te worden genomen. De commissie stelt vast dat deze beslissing op 13 november 2023 is genomen.

Volgens artikel 3:4 Wvvgz kan verplichte zorg onder meer worden verleend om ernstig nadeel af te wenden en om iemands geestelijke gezondheid te stabiliseren. Uit de aanzegging en de verklaringen van verweerder en de verpleegkundige op de zitting blijkt dat deze doelen bij klager aan de orde waren. Het ernstige nadeel bij het niet nemen van medicatie bestaat risico voor de veiligheid van personen af te wenden.

Artikel 3:3 Wvvgz bepaalt verder dat verplichte zorg alleen als uiterste middel kan worden verleend als iemands gedrag als gevolg van diens psychische stoornis leidt tot ernstig nadeel en:

- a. er geen mogelijkheden voor vrijwillige zorg zijn;
- b. er geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);
- c. het verlenen van verplichte zorg in verhouding staat tot het doel daarvan (proportionaliteit);
- d. redelijk te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid).

De klachtencommissie constateert dat de beslissing tot gedwongen medicatie zorgvuldig is genomen, dat er geen mogelijkheden voor vrijwillige zorg zijn en dat is voldaan aan de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. Wel merkt de klachtencommissie op dat de aanzegging van 13 november 2023 beperkt is onderbouwd.

De klachtencommissie overweegt dat het nemen van olanzapine is aangezegd, omdat dit noodzakelijk wordt geacht met het oog op het afwenden van ernstig nadeel.

Klager was ontregeld en was naar aanleiding van een geweldsincident met een medebewoner bij de Stichting Beschermd Wonen met een crisismaatregel opgenomen. De klachtencommissie vindt dat verweerders goed hebben uitgelegd waarom behandeling met olanzapine nodig is om klager zijn psychotische ontregeling, de ernstige gevolgen daarvan tegen te gaan en dus ernstig nadeel af te wenden. Dat redelijk te verwachten is dat het verplichte medicatie (olanzapine) effectief is, blijkt volgens de klachtencommissie uit dat verweerders hebben toegelicht dat bij een acute psychose vaak wordt gekozen voor olanzapine en uit de (snelle) vooruitgang van klager die verweerders tijdens de hoorzitting hebben

toegelicht. Klager is meer toegankelijk, vriendelijker en de verweerders hebben geen dreiging en lading meer gemerkt. Mogelijke alternatieven zijn met klager besproken, maar klager zag hier na bespreking met een van de behandelaren vanaf. Daarnaast hebben verweerders met klager over zijn medicatie en de hoeveelheid daarvan en is geprobeerd zoveel mogelijk aan klagers wensen tegemoet te komen. De medicatie is van 20 milligram afgebouwd naar 10 milligram. Verweerders hebben toegelicht dat klager zich prettig moet voelen bij de medicatie maar de medicatie ook zijn werk moet kunnen doen. Ook hebben verweerders aan klager aangeboden om samen met hem literatuur door te nemen over de mogelijke gevolgen van de medicatie, omdat klager na het lezen van artikelen op internet daarover zorgen heeft. De klachtencommissie vindt dat verweerders zorgvuldig hebben gehandeld. Het uitgangspunt is vrijwilligheid, maar de klachtencommissie begrijpt dat als klager niet vrijwillig zijn medicatie wil nemen, het nodig is deze verplicht te stellen.

De klachtencommissie zal deze klacht ongegrond verklaren.

De diagnose - Wkkgz

Klager en verweerders blijven van mening verschillen over de diagnose die is gesteld (en de noodzaak van behandeling met medicatie). Op deze klacht is de Wkkgz van toepassing. Artikel 2 van de Wkkgz bepaalt dat de zorgaanbieder goede zorg verleent. Dit betekent dat de geboden zorg van goede kwaliteit en van goed niveau moet zijn en voor zover hier van belang:

- b. waarbij zorgaanbieders en zorgverleners handelen in overeenstemming met de op hen rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de professionele standaard en de kwaliteitsstandaarden.

De klachtencommissie overweegt dat het stellen van een juiste diagnose samenhangt met het verlenen van goede zorg. De klachtencommissie vindt dat er geen aanwijzingen zijn dat verweerders onzorgvuldig hebben gehandeld. Uit het dossier en wat verweerders tijdens de hoorzitting hebben toegelicht blijkt volgens de klachtencommissie dat zij in redelijkheid tot de diagnose zijn gekomen. Daarmee beweert de klachtencommissie niet dat verweerders zonder meer de juiste diagnose hebben gesteld. Het gaat erom hoe verweerders, zoals dat kan blijken uit de stukken en wat daarover tijdens de hoorzitting naar voren is gekomen, hebben gehandeld. De klachtencommissie adviseert de directie daarom om dit klachtonderdeel ongegrond te verklaren.

Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht over verplichte medicatie ongegrond.

Daarnaast adviseert de klachtencommissie de klacht over de diagnose ongegrond te verklaren.

De beslissing is genomen op 7 december 2023 door de heer mr. H. Dontje, voorzitter, mevrouw H. van de Pol en de heer E. Krist, in aanwezigheid van de waarnemend secretaris van de klachtencommissie, mevrouw J. Cazemier. De beslissing is op 8 december 2023 telefonisch aan klager en verweerder meegedeeld. Op 8 december 2023 is een verkorte beslissing verstuurd.

Klager, zijn vertegenwoordiger en de zorgaanbieder kunnen een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland voor een beslissing over de klacht. Dit kan binnen zes weken na de dag waarop de (verkorte) beslissing is meegedeeld (artikel 10:7 Wvvgz).

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. H. Dontje,

.....

W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 14 december 2023 verstuurd aan klager, pvp, verweerders, de directie, de geneesheer-directeur en de inspectie.